

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

ORGANINĖS ANGLIES KIEKIO ŽEMĖS ŪKIO DIRVOŽEMIUOSE NUSTATYMAS

**Žemės ūkio ministerija
Augalininkystės ir žaliųjų technologijų skyriaus
patarėja Roveną Grikienė**

ES TEISĖS AKTAI (1)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/1991
2024 m. birželio 24 d. dėl gamtos atkūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/869

- *11 straipsnis* Žemės ūkio ekosistemų atkūrimas

2. Valstybės narės įdiegia priemones, kuriomis stengiamasi nacionaliniu lygmeniu pasiekti bent dviejų iš trijų toliau nurodytų žemės ūkio ekosistemų rodiklių:

- a) Pievų drugių indeksas;
- b) organinės anglies sankaupos mineraliniuose dirvožemiuose, kuriuose auga pasėliai;**
- c) žemės ūkio paskirties žemės, kurioje yra didelės įvairovės kraštovaizdžio elementų, dalis.

- **IV PRIEDAS**

Organinės anglies sankaupos pasėlių mineraliniuose dirvožemiuose

Aprašymas: pagal šį rodiklį apibūdinamos organinės anglies sankaupos pasėlių mineraliniuose **dirvožemiuose 0–30 cm gylyje.**

Vienetas: organinės anglies t/ha

Metodika: nustatyta Reglamento (ES) 2018/1999 V priede pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos, remiantis žemės dangos ir žemės naudojimo statistiniu tyrimu (LUCAS) dirvožemio srityje, Jones A. et al., „LUCAS Soil 2022“, JRC techninė ataskaita, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2021 m.

ES TEISĖS AKTAI (2)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2025/2360 dėl dirvožemio stebėsenos ir atsparumo

- **Dirvožemio organinės anglies vertinimas: DOA sankaupos (tC ha^{-1})**

1. Valstybės narės administraciniais tikslais nustato vieną ar daugiau dirvožemių rajonų, kurie apima jų visą teritoriją.
2. Valstybės narės stebėsenos rengimo ir ataskaitų teikimo dirvožemio būklės atžvilgiu tikslais nustato dirvožemio vienetus, kurie kartu padengia jų visą teritoriją, atsižvelgdamos į:
 - a) dirvožemių rajonų geografinę aprėptį;
 - b) dirvožemio tipą;
 - c) žemės naudojimo kategoriją (Reglamentas (ES) 2018/841).

Metodika: Organinė anglis (C_{org}) – nustatoma sauso deginimo metodu pagal **ISO 10694**

Dirvožemio mėginio ėmimas **0–30 cm gylyje.**

Pradiniai organinės anglies kiekio žemės ūkio dirvožemiuose stebėsenos taškuose paimtų mėginių tyrimų duomenys planuojama bus pateikti 2027-2028 metais.

Nacionalinė informacinė duomenų bazė

Žemės
išteklių
stebėsenos
informacinė
sistema

[https://zisis.
lt/](https://zisis.lt/)

Dirvožemio agrocheminių savybių (ir organinės anglies) nustatymo žemės ūkio naudmenose duomenys. Organinė anglis (C_{org}) – nustatoma sauso deginimo metodu pagal ISO 10694. Dirvožemio mėginys imamas 0–30 cm gylyje Humuso kiekis apskaičiuojamas taikant koeficientą 1,724.

Istoriniai organinės anglies kiekio šalies regionų dirvožemiuose skaitmenizuoti duomenys.

LUCAS (ES žemės dangos ir žemės naudojimo statistinio tyrimo sistema) Lietuvoje atliktų tyrimų rodiklių (ir organinės anglies) duomenys.

ORGANINĖS ANGLIES KIEKIO (SANKAUPŲ) DIRVOŽEMYJE SKAIČIAVIMAS

- Dirvožemio Corg kiekis vertinamas pagal jos koncentraciją, kuri dažniausiai **pateikiama procentais**.
- Gamtos atkūrimo reglamente ir Dirvožemio stebėsenos ir atsparumo direktyvoje nurodoma Corg sancaupų duomenis pateikti, t ha-1. Reikia žinoti ne tik Corg koncentraciją, bet ir humusingojo (ariamajo) sluoksnio storį bei dirvožemio tankį.
- Dirvožemyje esantis organinės anglies (Corg) kiekis (sankaupos) skaičiuojamas: **Corg kiekis = Corg konc. × TS × SG, t ha-1**, kai Corg kiekis – organinės anglies kiekis dirvožemyje, t ha-1; Corg konc. – organinės anglies koncentracija dirvožemyje, %; TS – dirvožemio tankis, g ; SG cm-3– dirvožemio humusingojo (ariamajo) sluoksnio storis, cm.
- Skaičiavimo pavyzdys (lengvas priemolis): Corg konc. = 1,5 %, TS = 1,45 g cm-3, SG – 30 cm;

$$\text{Corg kiekis} = 1,5 \times 1,45 \times 30 = 65,3 \text{ t ha-1.}$$

Ačiū už dėmesį